

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ พระเป็นผู้ประเสริฐ ประเสริฐในอะไรละ ประเสริฐในหัวใจของตบใจ ไม่ต้องให้ใครมารับรอง หัวใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาในหัวใจของเรา เห็นไหม เป็นผู้ประเสริฐ ถ้าพระเป็นผู้ประเสริฐ เป็นผู้ที่แสวงหาสิ่งที่เป็นความดี แล้วความดีๆ มันมาจากไหน

ความดีอย่างหยาบๆ ความดีทางโลก นี้รัฐบุรุษ แล้วถ้าคนประสบความสำเร็จ ว่าเขาเป็นผู้ประสบความสำเร็จ แต่ความดีของเราๆ ความดีรู้จักใจของเราใจ ถ้าในใจของเรา เรารู้เท่าทันในใจของเรานี้ผู้ประเสริฐ ประเสริฐที่นี้ ถ้าประเสริฐที่นี้ ประเสริฐที่นี้มันต้องแสวงหา

การแสวงหาของเรา เราไปวัดไปวาของเรา สิ่งที่เป็นนามธรรมๆ นะ สิ่งที่มีมรดกโลก สิ่งที่ต้องไม่ได้ มันเป็นวัฒนธรรม สิ่งที่ต้องได้ เวลาไปดูสิ่งที่เป็นมรดกโลก สิ่งที่เป็นวัตถุ เรารู้เห็นได้ สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นวัฒนธรรม เป็นมรดกโลกที่ต้องไม่ได้ จับต้องไม่ได้มันอยู่ที่ไหนละ มันฝังอยู่ในใจของคน ใจของคนที่ยังแสดงออกมาด้วยวัฒนธรรมของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจที่ยังประเสริฐ มันจะหาคุณงามความดีที่เป็นนามธรรม นามธรรมเพราะอะไร นามธรรมเพราะมันไปกับใจดวงนี้ใจ เราทำบุญกุศลเป็นทิพย์สมบัติๆ ทิพย์ตรงไหน ทิพย์ที่มันฝังอยู่ที่หัวใจ ทิพย์ที่มันเจตนาที่ฝังลงที่ใจนี้ใจ นี่ทิพย์สมบัติ สวรรค์ไม่มีตลาด ไม่มีตลาดเพราะอะไร เพราะมันไม่มีที่ซื้อขาย

แต่ถ้าเป็นวิญญูะ ผลของวิญญูะ เวลาคนที่ตายไปด้วยความอึดคักขาดแคลน พอตายไปเขาจะรู้เลยว่า อ้อ! เขาอึดคักขาดแคลนเพราะเขาไม่ได้ทำไว้ พอเขาไม่ได้ทำไว้ เขาก็มาขอส่วนบุญกุศลจากผู้ที่มิชีวิต ผู้มีชีวิตที่ทำบุญกุศลแล้วเราอุทิศส่วนกุศล อุทิศ แต่ของเรา เราทำของเรา ไม่ต้องให้ใครมาอุทิศ

หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาท่านตายแล้วไม่ต้องสวด กุสลา ชมฺมา อกุสลา ชมฺมา นะ ไม่ต้องมาสอน ทำไว้เสร็จแล้ว ไ้อ้ของเรา กุสลา ชมฺมา อกุสลา ชมฺมา ถ้าไม่สวดเดี่ยวไม่ได้บุญ

คนมันตายไปแล้ว มันเป็นพิธีกรรม เป็นพิธีกรรมเดือนคนมีชีวิตอยู่ไง เห็นไหม คนนอนอยู่ในโลงเขาตายไปแล้ว ความดีความชั่วมันสิ้นสุดลงแล้ว สิ่งที่เป็นมันเป็นเวรเป็นกรรมของเขา เขาเดือนคนฟังอยู่นั่นนะ เธอต้องทำนะ จะดีจะชั่ว ควรทำนะ ประเดี๋ยวมันจะมานอนอยู่ในโลงแบบนี้ นี่เวลาเขาเดือน เขาเดือนคนมีชีวิตต่างหาก แต่เขาอาศัยคนตายนั้นนะ

บุญมันเกิด ต้องอาศัยที่คนตายนั้นเป็นเหตุเป็นผลที่ให้เราคนได้มาร่วมงาน แล้วเขามาได้ยินได้ฟัง เขาจะได้บุญกุศลตรงนั้น แต่ไอ้กุสลา ฆมา อกุสลา ฆมา เขาเดือนคนเป็น คนเป็นๆ เราให้แหละ ถ้าคนเป็น ถ้าทำแล้ว ถ้าทำของเราเป็นทิพย์สมบัติๆ ไร ถ้าทิพย์สมบัติ ผู้ที่ประเสริฐๆ เขาแสวงหาคุณงามความดีของเขา แล้วถ้าคุณงามความดีของเขาไม่ต้องให้ใครมารับรอง ไม่ต้องรับรางวัล ไอนั้นโลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ ของของเรา เราทำของเราเอง สิ่งที่เราได้มาๆ เห็นไหม

เวลามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระอยู่ในสังคมของสงฆ์ สงฆ์ก็ดูแลพึ่งพาอาศัยกัน แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันก็ต้องเป็นความสามารถของตน ถ้าเป็นความสามารถของตน เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิจึงได้มาจากไหนนะ

จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจๆ มันไม่มีการกระทำในอริยสัจ นิโรธ เวลานิโรธรู้ตามความเป็นจริงในมรรคนั้น ถ้ารู้ตามเป็นจริงในมรรคนั้น นี่ไง เวลาเป็นจริง เป็นจริงขึ้นมาในใจของเรา เห็นไหม ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา ใครต้องมารับรอง ใครต้องมาสรรเสริญ ใครต้องมาให้รางวัล รางวัลของเรา เราทำขึ้นมาจากความสามารถของเรา ถ้าความสามารถของเรา เพราะอะไร เพราะเรามีสติปัญญาของเรา เราถึงแสวงหาของเรา ถ้าแสวงหาของเราละ ถ้าเราเป็นสัมมาทิฐิจึงคือจิตใจที่มีอำนาจวาสนา

จิตใจที่ไม่มีอำนาจวาสนานะ มันไม่เข้าหรอก ไอ้สิ่งชั่วร้าย สิ่งชั่วร้ายมันเข้ากับความเป็นจริงไม่ได้ แล้วสิ่งที่หน้าไหว้หลังหลอก คุณติ กระแสสังคมที่หน้าไหว้หลังหลอก ปฏิบัติกันพอเป็นพิธี เห็นเขาปฏิบัติกัน เห็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติทั้งชีวิตของท่าน ก็เห็นคนนับหน้าถือตาขึ้นมาทีก็จะปฏิบัติบ้าง ปฏิบัติก็งูๆ ปลาๆ ลูบหน้าปะจมูก นั่นนะความชั่วร้าย

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ความจริงมันเป็นความจริงไง ความจริงต้องบอกมาสิคิด สมาธิปัญญามันเป็นอย่างไร การกระทำทำจริงมันจริงขึ้นมาได้อย่างไร ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เป็น

ปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฎฐิโก กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์ของเราไป ถ้ามันทำความเป็นจริงขึ้นมา มันก็เป็นความจริงขึ้นมา

แต่ถ้ามันชั่วร้าย เพราะมันเข้ากับกิเลสใจ กิเลสมันชอบอย่างนั้น ลูบหน้าปะจมูกใจ เป็นกระแสดังคมให้คนยกย่องสรรเสริญใจ คนยกย่องสรรเสริญขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่ออำนาจ ได้ อำนาจมา มันก็ได้แสวงหาผลประโยชน์

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มา เขาละกันตั้งแต่ในใจของเขา นี่ถ้ามันมีอำนาจวาสนาบารมี มันรับความชั่วร้ายอย่างนั้นไม่ได้ รับความโกหกมดเท็จอย่างนั้นไม่ได้ รับความไปปดมดเท็จเพราะอะไร เพราะมันไม่เป็นความจริง ความจริงมันเป็นอย่างไร

ความจริงเรามีสติใจ พอมีสติขึ้นมา โอ้โฮ! มันสงบระงับ อืม! ธรรมะต้องเป็นแบบนี้ เป็นสัมมาทิฎฐิ เป็นความถูกต้องดีงาม แล้วสงบระงับขึ้นมาแล้วได้อะไร ถ้าสงบระงับเข้ามา ถ้าเป็นทางวัตถุก็ขอนไม้ แร่ธาตุ เป็นอย่างนั้นหรือ

จิตมันมีชีวิต มันไม่ใช่แร่ธาตุ มันเป็นสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตมันต้องรู้จักตัวมันเอง ถ้ารู้จักตัวมันเอง มันมีสติสัมปชัญญะ พยายามทำความสงบของใจเข้ามา แล้วมีสติสัมปชัญญะ มันห้ศรัทธาขึ้นมา ห้ศรัทธาขึ้นมาเพราะมันเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือสมาธิที่มีสติสัมปชัญญะที่สามารถยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่การกระทำได้ ถ้ายกขึ้นสู่การกระทำได้ ถ้ายกขึ้นสู่สติปัญญาขึ้นมา นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงในใจขึ้นมา

กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น ถ้าอาจารย์บอก อาจารย์บอกต่อเมื่อเราหลงใหล อาจารย์บอกเพราะเราผิดพลาด ถ้าเราผิดพลาด เราผิดพลาดได้ เราผิดพลาดเพราะอะไร เพราะวุฒิภาวะมันอ่อนแอ

วุฒิภาวะของคน เวลาพันธุกรรมของจิต เวลาจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะคือพันธุกรรมของมันที่ได้ตัดแต่ง ตัดแต่งด้วยบุญและบาป เวลาทำคุณงามความดีเป็นบุญกุศลมันก็ซบลงๆ ที่เป็นทิพย์สมบัติๆ ที่มันซบลงๆ มันตัดแต่งจนเป็นพันธุกรรม จนเป็นจิตเป็นนิสัย ถ้าเป็นจิตนิสัย เข้ากัน โดยธาตุ

เวลาธาตุนะ ธาตุของพระอรหันต์คน ผู้ที่มีสติปัญญาเข้ากับพระสารีบุตร ผู้ที่เข้ากับพระโมคคัลลานะ ผู้ที่ตามกอนาจารย์เข้ากับเทวทัต นี่เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แม้แต่เข้ากัน โดยธาตุ แม้แต่ธาตุมันยังต้องคัดเลือกคัดแยก แล้วถ้าเป็นสติปัญญาขึ้นมา มันลึกซึ้ง ยิ่งกว่านั้นไง ถ้ามันลึกซึ้งยิ่งกว่านั้น มันทำมาจากไหน

ถ้ามันทำมาจากไหน ถ้าบารมีเราอ่อนแอ ถ้าธาตุมันชั่วร้าย มันก็เข้าไปกับพวกโปปดมดเท็จ ใจ แต่ธาตุเราเป็นธาตุที่ดี ธาตุเราเป็นธาตุบวก มันรับไม่ได้ ธรรมะไม่มีโกหก ธรรมะไม่มีปลิ้นปล้อน โกหก ปลิ้นปล้อน กะล่อนอย่างนั้นไม่ใช่ธรรมะ

ธรรมะเป็นสัจจะความจริง พุคอย่างไร ทำอย่างนั้น ทำอย่างไร พุคอย่างนั้น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง นี่ไง ถ้าเป็นสัจจะความจริงต้องเป็นสัจจะความจริงอย่างนั้น แล้วพิสูจน์ได้ พิสูจน์จากการกระทำ พิสูจน์จากการหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี่ก็โร ถ้าจิตมันสงบเข้ามา แล้วมันสงบอย่างไร มันเป็นความจริงอย่างไร

แล้วถ้ามันไม่จริง ไม่จริงก็เป็นสัญญาอารมณ์ใจ ไม่จริงมันก็เป็นภวังค์ใจ ว่างๆ ว่างๆ ไม่ทำอะไรก็ว้าง นอนหลับก็ว้าง แต่ความจริงถ้ามีกิเลส นอนหลับไม่ว้าง มันฝัน มันนอนหลับให้มันบีบคั้น แต่ถ้าคนมันโดยธาตุใจ โดยธาตุที่ไม่มีวิฤทธิภาวะใจ ว่างๆ ว่างๆ

มันว้างอะไร เป็นวัตถุธาตุใจใหม่ สิ่งที่มีชีวิตมันต้องมีวิวัฒนาการของมัน เห็นไหม ป่า ไม่มีคน ป่ามันฟื้นฟูได้นะ ป่าที่โดนทำลาย ถ้าไม่มีใคร ไปยุ่งกับมันนะ เดี่ยวมันจะฟื้นฟูตัวมันเองได้ สภาวะแวดล้อมที่ดีมันให้อาหารแก่สัตว์ ให้อากาศที่ดี ให้อุณหภูมิที่พร้อมเลย นี่ไง สิ่งที่มีวิวัฒนาการมันต้องมี ต้นไม้มันต้องเติบโตขึ้นมา จิตใจของคนมันต้องพัฒนาขึ้นมา

เราเกิดมาเป็นพระอรหันต์หรือ นี่ไง เพราะมันด้วยความโปปดมดเท็จ ธรรมะเป็นของง่ายตาย แคंपริบตาเดียว ธรรมะมันเกิดขึ้นได้ลัดสั้น...โกหกทั้งนั้น จิปาถะปัญญาที่เขาทำกันมาเขาก็มีอำนาจวาสนาของเขา

ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม ชัมมจักกฯ ทำไมพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมละ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมเพราะท่านเกิดปัญญาขึ้นมาในใจของท่านว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นต้องมีการดับไปเป็นธรรมดา ท่านเกิดปัญญาของท่าน ท่านถึงได้เป็นพระโสดาบัน พระมหานาม พระอัสสชิยังไม่มีปัญญาขึ้นมา ฟังชัมมจักกฯ ด้วยกันกับพระอัญญาโกณฑัญญะ แต่มีพระอัญญาโกณฑ

ทัตถะองค์เดียวเท่านั้นที่เป็นพระโสดาบัน เพราะเกิดปัญญาขึ้น แต่ ๔ องค์นั้นไม่เกิดปัญญาขึ้น ไม่เกิดปัญญาขึ้นมันก็ไม่เกิดมรรค เห็นไหม

ถ้ามันไม่เกิดมรรคขึ้นมา วิวัฒนาการของจิต จิตมันต้องมีวิวัฒนาการของมัน มันต้องมีการกระทำของมัน แล้วถ้ามันไม่มีวิวัฒนาการ ไม่มีปัญญาของเราเลย ฟังเขามา เขาเล่าว่า นี่ไง เวลาไม่มีอำนาจาสนาบาารมี พระมันอ่อนแอมันก็ไปตามนั้นนะ พอเป็นพิธีกันไป

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ไม่เชื่อ ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล เราไม่ได้กินข้าว เราอ้อมไม่ได้ เห็นเขากินแล้วอ้อม เราก็พยายามนึกว่าอ้อม ก็ได้ชั่วอารมณ์อารมณ์หนึ่งเท่านั้น เดี่ยวก็หิวอีก เพราะอะไร เพราะในกระเพาะไม่มีอาหาร

แต่ถ้าใครได้ตัดอาหารเข้าปาก จะว่าหิว มันก็มีอาหารในกระเพาะนั้น ใครมีสติ ใครมีสมาธิ ใครมีปัญญา ถ้าธรรมเกิดขึ้นตามความเป็นจริง ใครจะพูดเหยียดหยาม พยายามทิ่มตำให้มันเสียหาย มันก็เสียหายไปไม่ได้ เว้นไว้แต่เริ่มต้นปฏิบัติ เวลาปฏิบัติ สัปปายะไง สัปปายะ ๔ อาจารย์เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ คำว่า “หมู่คณะเป็นสัปปายะ” คือมีทิวฐิเสมอกัน ไม่มีความเห็นที่ขัดแย้งกัน โต้แย้งกัน การโต้แย้งกันโดยกิเลสตัดทอนความทะยานอยากในหัวใจของเรา ยังมีอยู่ เวลาไปโต้แย้งแล้วมันเกิดฟูขึ้นมา มันการกระทำ กระทำยากใจ ครุบาอาจารย์ของเราถึงให้หลักให้เร้นใจ ไม่ให้ขบกัน ไม่ให้กระทบกระเทือนกันให้ไปทิ่มตำให้กิเลสมันฟูขึ้นมา

เราพยายามทำความเข้าใจเข้ามาก่อน ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้ว ถ้าเราฝึกหัดมีสติมีปัญญาขึ้นมา แล้วถ้าเกิดปัญญาแบบพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม มีปัญญาขึ้นมาในใจของท่าน ท่านถึงเป็นความจริงของท่านขึ้นมาในใจของท่าน ถ้าอย่างนี้แล้ว สิ่งที่จะมาทิ่มมาตำก็เข้ามาทิ่มมาตำไม่ได้เพราะมันเป็นอกุปปธรรม มันเป็นวิบาก มันเป็นผล เป็นผลที่วักกลับอีกไม่ได้

ผลไม่มันเนา เก็บไว้เสียหมด ของในโลกนี้เป็นอนิจจัง ทุกอย่างมันแปรสภาพหมด เว้นไว้แต่อกุปปธรรม อฐานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง อฐานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง มันเกิดขึ้นจากการกระทำที่มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา มรรคสามัคคีรวมลง สมุจเฉท ฆ่ากิเลสตาย ตายชัดๆ นี่ถ้ามันเป็นจริง เป็นจริงอย่างนี้ ถ้าเป็นบัณฑิตเขาแสวงหาแสวงหาอย่างนี้ นี่ไง สิ่งที่มาทิ่มโลกที่เป็นนามธรรมใด ที่จับต้องไม่ได้ นี่พูดถึงทางโลกนะ แต่ถ้าเป็นธรรม ได้

ถ้าจับต้องไม่ได้ เป็นพระโศคฉบับใดอย่างไร ถ้าจับต้องไม่ได้ มันรู้ขึ้นมากกลางหัวใจได้อย่างไร เพราะเวลาวิชาความไม่รู้ถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่ถ้ามันมีวิชา มีความรู้แล้ว มันจะเวียนไปไหน ถ้าเป็นพระโศคฉบับ สุตวิสัยต้องเกิดอีก ๗ ชาติ เกิดอีกเพราะอะไร เพราะกามราคะปฏิกะมันแก้ไม่ได้ มันยังไปทำลายวิชาไม่ได้ แต่ถ้ามันมีสติปัญญาไล่ต้อนขึ้นไป พิจารณาขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มีการกระทำขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันทำไปแล้วมันอกุปปชรรณ อฐานะที่ไม่มีการแปรสภาพ มันมีใจ

บอกว่า สิ่งที่เป็นมรดกโลกที่เป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ เวลามันแสดงออก มันแสดงออกไปทางวัฒนธรรม นั่นแสดงออกมา นั่นมันเป็นโลกๆ ใจ แต่ธรรมเหนือธรรมชาติ ธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือสิ่งต่างๆ ธรรมเหนือพญามาร ธรรมเหนือวัฏฏะทั้งหมด เหนือหมด เหนือต้องมีความที่เหนือกว่า มีความที่จริงจังมากกว่า ความมากกว่าอันนั้น สำคัญอันนั้นใจ

วันพระ วันพระเป็นผู้ประเสริฐ ถ้าจิตใจประเสริฐ ประเสริฐอย่างนั้น ถ้าจิตใจประเสริฐแล้วนะ ถ้าจิตใจมันเหนือโลกแล้ว ใน ๓ โลกธาตุนี้ อะไรบ้างที่จะไปสะกิดสะเกาให้มันมีความรู้สึกขึ้นมา ให้เขาหันมามอง ไม่มี

สภาวะธรรมที่เป็นอย่างนั้นแล้วเหนือโลกเหนือสงสาร สภาวะในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดมีค่าเท่าสิ่งนั้นได้ ไม่มี สิ่งเหนือโลก เห็นไหม แล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ มันอยู่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบธรรมอันนี้ กราบธรรมอันนี้เพราะอะไร กราบธรรมอันนี้เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ ผู้ที่แสวงหาได้ ผู้ที่จะตรัสรู้เองโดยชอบ ผู้ที่กระทำตัวเอง ต้องมีอำนาจวาสนามหาศาล คำว่า “อำนาจวาสนามหาศาล” ที่มันละเอียดลึกซึ้งจนเกือบจะเป็นไปไม่ได้ แต่ท่านสามารถทำขึ้นมาในใจของท่านได้ แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้

เราสาวก สาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟัง ได้ยินได้ฟังทฤษฎีอันนั้นใจ ทฤษฎีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรีขของเราเป็นที่พึ่งที่อาศัยใจ คนที่มีอำนาจวาสนามาขึ้นมาก็จะเอาความเป็นจริงในหัวใจ คนที่มีอำนาจวาสนามาพอกกลางก็เอาแต่ความสุขความสงบให้กิเลสมันสงบระงับพอสมควร คนที่ต้องการทางโลกก็ต้องการบุญกุศล ต้องการอำนาจวาสนา ต้องการเจตนาที่ดี ต้องการโอกาสที่ดีเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิตใจ

แต่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ชาตินี้ ทุกๆ การเกิดเป็นทุกอย่าง ยิ่ง ผู้ที่มีสติปัญญาเขาไม่ต้องการสภาวะแบบนี้อีกแล้ว เขาต้องการวิมุตติสุข

“ถ้าไม่เกิดแล้วไปอยู่ที่ไหน ไม่เกิดแล้วเราจะไม่ได้อะไรเลย เกิดมายังได้รสชาติไง รสชาติ ของแสบๆ คันๆ อย่างนี้ไง เวลาไม่เกิดแล้วมันจะไม่มีใจ”

ไม่มีอย่างไร ไม่มี ทำไม้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าวิมุตติสุข วิมุตติสุข สุขที่ ไหนในโลกนี้ไม่เคยเห็น พรหมก็ไม่รู้จัก ใน ๓ โลกธาตุนี้ไม่มีใครรู้ไม่มีใครเห็น เว้นไว้แต่ในใจ ของผู้ที่ปฏิบัติได้จริงเท่านั้น แล้วมันเป็นอย่างไร มันเป็นเป้าหมายของเราไง มันเป็นเป้าหมาย ของชาวพุทธไง ให้พระพุทธรูปศาสนานี้มีคุณค่า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สัจ ธรรมความจริงนี้มีคุณค่ามาก แต่เพราะด้วยพวกเปรตพวกผีเอาธรรมะนี้มาเป็นสินค้า เอาธรรมะ นี้มาหลอกลวงประชาชน เอาธรรมะนี้มาปลิ้นปล้อนหลอกลวงเพื่อผลประโยชน์กระเป๋าทองของตน มันไม่เป็นความจริงตั้งแต่ในใจของมัน ถ้าในใจของมันเห็นคุณค่าอย่างนี้แล้ว นี่คุณค่าสูงส่ง

ธรรมะคืออะไร ธรรมะคือผิชอบชั่วดี บาปบุญ ความผิดความถูก นั่นนะคือธรรม แล้ว ความถูกต้องดีงาม ความยุติธรรมมันเหนือทุกๆ อย่างนะ ถ้าโลกนี้มีความยุติธรรม มีความเสมอ ภาค ไม่มีการรังแกกัน ไม่มีการเบียดเบียนกัน เราสบายใจมาก

แต่มันเบียดเบียนทำลายกันเพราะความแตกต่างของความรู้สึคนึกคิด เพราะความ แตกต่างของเวรของกรรม เพราะความแตกต่าง เห็นไหม สัจธรรม สัจธรรมอันนั้นไง เรา แสวงหาอันนั้นไง แสวงหามาเพื่อเราไง เรามาวัดมาวาสร้างสมบุญญาธิการเพื่อเหตุนี้ เพื่อ คุณธรรมของเราอย่างนี้

วันนี้วันพระ วันรัฐธรรมนูญเสียด้วย วันรัฐธรรมนูญคือกฏกติกาของสังคมนะ แต่พระเจ้า ประเสริฐ ประเสริฐใช้กฏกติกาอันนั้นเพื่อความเสมอภาค เพื่อความดีงาม แล้วคนที่เขามีบุญกุศล เขาทำตรงนั้น ทำเพื่ออะไร ทำเพื่อหัวใจของเขา เพราะหัวใจของเขามีความรู้สึกลักษณะนั้น เขาก็ ปกป้องคุ้มครองสิ่งที่ดีงาม คนที่เกิดมาแสวงหาแต่ผลประโยชน์ของตนก็อาศัยสังคมนั้น มีใคร ยาวสาวได้สาวเอา

แต่ถ้าเป็นธรรมดาๆ เขาเห็น เห็นแก่คนทุกข์คนจน คนทุกข์คนยาก เราอยากมีน้ำใจเพื่อ
ประโยชน์กับเขา ถ้าใจเขาเป็นธรรม แล้วถ้าเขาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาในใจของเขาเป็นความจริง
อันนี้ นี่คือสัจจะความจริงในศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธที่มีคุณค่า คุณค่าเพราะสัจธรรมอันนั้น
เอวัง